

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних занять

з дисципліни «Публічне адміністрування»

Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	073 «Менеджмент»
ОПП:	«Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)»

Подано назви тем з дисципліни, розкрито завдання для практичних занять студентів та форми їх контролю. Вміщено питання для обговорення на практичних заняттях, індивідуальні завдання для засвоєння змісту дисципліни.

ПЕРЕДМОВА

Практичне заняття – це форма навчального заняття, що спрямована на формування у студентів вмінь та навичок виконання певних елементів науково-дослідної роботи.

У процесі проведення практичного заняття викладачем пояснюється сутність завдання та надаються методичні рекомендації щодо його виконання. Студенти самостійно виконують запропоновані практичні завдання та на наступних практичних заняттях їх захищають з обговоренням усіма студентами групи.

За результатами захисту викладач виставляє відповідну оцінку, як за практичне завдання, так і за активну участь у практичному занятті. Отримані студентом бали ураховуються у загальній накопичувальній бально-рейтинговій оцінці результатів його навчання за дисципліною.

<i>№ пор.</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин</i>
Модуль № 1 «Публічне адміністрування»		
1.	Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування. Основні теорії управління суспільством (вступ до дисципліни)	2
2.	Тема 2. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер. Громадянське суспільство, як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування	2
3.	Тема 3. Публічне адміністрування та влада	2
4.	Тема 4. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада	2
5.	Тема 5. Закони та принципи публічного адміністрування. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень	2
6.	Тема 6. Бюрократія та антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування	2
7.	Тема 7. Основні засади публічного адміністрування в економічній сфері	2
8.	Тема 8. Відповідальність у публічному адмініструванні	2
	Усього за модулем № 1	17
	Усього за навчальною дисципліною	17

ПЛАН

Практичне заняття 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування. Основні теорії управління суспільством (вступ до дисципліни).

Мета: вивчення сутності та основних складових публічного адміністрування.

Завдання. Дати відповідь на запитання:

- розкрийте методологічну основу публічного адміністрування;
- охарактеризуйте основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція;
- розкрийте сутність предметної сфери публічного адміністрування;
- у чому виявляється обмеженість концепції публічного адміністрування.

Питання для дискусії:

1. Обґрунтуйте основні проблеми й перспективи розвитку публічного адміністрування.
2. Розкрийте особливості публічного адміністрування.
3. Проаналізуйте сучасну концепцію публічного адміністрування.
4. Дайте визначення категорії публічне адміністрування та поняттю про публічну діяльність.

Практичне заняття 2. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер. Громадянське суспільство, як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування.

Мета: Вивчення складових публічної сфери та основ громадянського суспільства.

Завдання. Дати відповідь на запитання:

- проаналізуйте взаємозв'язок економічної науки, соціології та політології;
- систематизуйте економіку та політичну економіку;
- визначте складові соціальної сфери;
- дослідіть особливості поведінки людей у економічній та політичній сферах;
- дослідіть публічну сферу і публічну політику.

Питання для дискусії:

1. Розкрийте основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства.
2. Охарактеризуйте сутність громадянського суспільства.
3. Визначте місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні.
4. Розкрийте основні складові громадянського суспільства.

Практичне заняття 3. Публічне адміністрування та влада.

Мета: розкрити сутність публічного адміністрування та влади.

Завдання. Дати відповідь на запитання:

- розкрийте сутність поняття влади;
- наведіть цілі публічної влади та публічного адміністрування;
- охарактеризуйте владу, як основний засіб публічного адміністрування;
- проаналізуйте механізм взаємодії влади та публічного адміністрування.

Питання для дискусії:

1. Наведіть практичні приклади взаємозв'язку і взаємозалежності політичної та економічної влади.
2. Наведіть основні етапи формування публічної влади в системі публічного адміністрування.

Практичне заняття 4. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада.

Мета: розкрити сутність публічного адміністрування та муніципальної публічної влади.

Завдання. Дати відповідь на запитання:

- розкрийте сутність та зміст муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування;
- охарактеризуйте місцеве самоврядування, як демократичну основу управління в державі;
- визначте роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування;
- охарактеризуйте основні фактори формування місцевого самоврядування;

- розкрийте сутність представницьких та виконавчих органів місцевого самоврядування.

Питання для дискусії:

1. Наведіть переваги та недоліки інститутів безпосередньої демократії в системі місцевого самоврядування.
2. Наведіть практичні приклади проведення виборчої кампанії органів місцевого самоврядування.
3. Наведіть переваги та недоліки місцевого референдуму.
4. Наведіть переваги та недоліки органів самоорганізації населення.

Практичне заняття 5. Закони та принципи публічного адміністрування. Публічне адміністрування, як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.

Мета: розкрити сутність публічного адміністрування, як процесу вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.

Завдання. Дати відповідь на запитання:

- проаналізуйте загальний закон соціального управління;
- розкрийте сутність закону управління суспільними процесами;
- охарактеризуйте закон розмежування центрів влади та управління;
- визначте сутність закону системності організації та саморозвитку системи публічного адміністрування;
- розкрийте сутність закону централізації та децентралізації влади.

Питання для дискусії:

1. Наведіть загальні принципи, що регулюють адміністрування, як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси.
2. Розкрийте послідовність етапів прийняття та динаміку виконання управлінських рішень.

Практичне заняття 6. Бюрократія та антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування.

Мета: провести діагностику та аналіз бюрократії та антикорупційної діяльності у сфері публічного адміністрування.

Завдання. Дати відповідь на запитання:

- розкрийте сутність бюрократії, як наукової категорії;
- охарактеризуйте стан антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування;
- оцініть теорію бюрократії М. Вебера;
- розкрийте сутність сучасних підходів в оцінюванні бюрократії;
- проаналізуйте систему публічної служби.

Питання для дискусії:

1. Розкрийте сутність політизації вищого чиновництва.
2. Наведіть приклади, основні ознаки та атрибути бюрократії.

Практичне заняття 7. Основні засади публічного адміністрування в економічній сфері.

Мета: вивчення основних засад публічного адміністрування в економічній сфері.

Завдання. Дати відповідь на запитання:

- розкрийте сутність основних напрямів формування та розвитку сучасної економічної системи;
- охарактеризуйте етапи формування та еволюції публічного адміністрування у сфері економіки;
- розкрийте основні характеристики сучасної економічної системи;
- розкрийте сутність основних напрямів державного регулювання економікою;
- охарактеризуйте взаємовідносини суспільства та економіки;
- обґрунтуйте концепцію держави, як гаранту забезпечення умов для підприємницької діяльності;
- розкрийте сутність нових тенденцій у взаємовідносинах суспільства та бізнесу.

Питання для дискусії:

1. Розкрийте сутність управління власністю в умовах демократичної, правової держави.
2. Охарактеризуйте законодавче та нормативно-правове забезпечення конкурентного середовища.
3. Розкрийте основні положення механізму взаємодії суспільства та економіки.

4. Наведіть приклади цивілізованих засад конкуренції.

Практичне заняття 8. Відповідальність у публічному адмініструванні.

Мета: Розкрити сутність відповідальності у публічному адмініструванні.

Завдання. Дати відповідь на запитання:

- охарактеризуйте правопорушення у сфері публічного адміністрування;
- розкрийте сутність відповідальності органів державної влади та місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування;
- охарактеризуйте відповідальність у сфері публічного адміністрування.

Питання для дискусії:

1. Розкрийте сутність правопорушень та відповідальності при здійсненні міжнародної публічної діяльності.
2. Охарактеризуйте відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного адміністрування.
3. Наведіть приклади правопорушень та відповідальності при здійсненні міжнародної публічної діяльності.

СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1.

Проаналізуйте термін «публічне адміністрування», поданий різними авторами, аргументуйте вибір найповнішого і найточнішого визначення, сформулюйте власне визначення цього терміна.

1. Публічне адміністрування – це управління в публічній сфері соціального життя суспільства, тобто діяльність, що здійснюється за допомогою народу.

2. Публічне адміністрування – це залучення всіх зацікавлених громадян до управління справами міста, села, до управління своєю країною. Це реалізація права народу на управління великою державою.

3. Публічне адміністрування – це сукупність безпосередніх взаємодій громадян, неурядових секторів. Результатом цих взаємодій має стати підвищення та забезпечення ефективного управління, зростання ВВП, національного доходу і всього того, що свідчить про соціально-економічний розвиток держави.

4. Публічне адміністрування – врегульована нормами права діяльність уповноважених органів і організацій, що забезпечують виконання закону, володіють публічними повноваженнями і діють у публічних інтересах із метою реалізації ефективної публічної політики.

5. Публічне адміністрування – діяльність суб'єктів публічного адміністрування, яка спрямована на здійснення законів та інших нормативних правових актів за допомогою прийняття адміністративних рішень, надання встановлених законами адміністративних послуг, адміністрування надання публічних послуг і здійснення внутрішнього адміністрування суб'єкта публічного адміністрування.

6. Публічне адміністрування охоплює систему державної виконавчої влади і місцеве самоврядування, та є діяльністю з формування, впровадження й оцінювання та модифікації публічної політики.

7. Публічне адміністрування – це система адміністративних інститутів із ієрархією влади, за допомогою якої відповідальність за виконання державних рішень спускається зверху до низу.

8. Публічне адміністрування – це скоординовані групові дії з питань державних справ, які: пов'язані із трьома гілками влади (законодавчою, виконавчою і судовою); мають важливе значення у формуванні державної політики; є частиною політичного процесу; значно відрізняються від адміністрування у приватному секторі; пов'язані із багаточисельними приватними групами та індивідами, які працюють у різних компаніях та громадах.

9. Публічне адміністрування – це метод управління, який з одного боку забезпечує надання суспільству послуг щодо законодавства, з іншого боку – реалізацію обраного типу політики, що втілюють державні службовці, яким було делеговано повноваження під час волевиявлення народу на виборах, як у межах країни, так і за кордоном у всіх напрямках її прояву.

10. Публічне адміністрування – різновид управлінської діяльності інституцій публічної влади, завдяки якій держава та громадянське суспільство забезпечують самокерованість (самоврядність) усієї суспільної системи та її розвиток у певному, визначеному напрямі.

Джерело: [1, с.7–8].

Ситуаційне завдання 1

У квітні 2018 року відбудеться Міжнародний економічний форум «Інновації. Інвестиції. Інформатизація». У рамках цього форуму у вищих навчальних закладах заплановано проведення тематичної виставки «Енергія зростання». Метою Форуму та Виставки є сприяння ефективному залученню інвестицій в економіку країни, встановленню економічних зв'язків між провідними підприємствами та іноземними партнерами. Для участі у заходах запрошені Посли, керівники торгово-економічних місій провідних країн світу, керівники державних установ та структурних підрозділів міністерств, які займаються інноваційною та інвестиційною діяльністю, експерти та представники міжнародних інвестиційних фондів і фінансово-промислових груп, переможці Міжнародного конкурсу інноваційних проектів «Інноваційні ініціативи».

Вам доручено підготувати перелік необхідних документів для організації заходу.

Джерело: [2].

Завдання 2.

А. Файоль дав класичне визначення науковому управлінню: «Управляти – значить: передбачити, тобто враховувати майбутнє і виробляти програму дій; організувати, тобто будувати подвійний – матеріальний і соціальний – організм установи; розпоряджатися, тобто змушувати персонал належним чином працювати; координувати, тобто зв'язувати, об'єднувати та гармонізувати всі дії і всі зусилля; контролювати, тобто піклуватися про те, щоб все відбувалося відповідно до встановлених правил і відданих розпоряджень».

Чи можна дане визначення використовувати для характеристики державного управління? Відповідь аргументуйте.

Визначте суттєві відмінності між політичними й адміністративними функціями в державному управлінні за такими ознаками: процедура призначення та звільнення з посади, характер діяльності та рішень, що приймаються, професійна компетентність. Результати надайте у вигляді таблиці.

Джерело: [3, с.121].

Ситуаційне завдання 2

У рамках реалізації проекту відродження галузей агропромислового комплексу України, у другому півріччі 2017 року відбудеться **8 Міжнародна**

виставка рентабельного високоефективного сільського господарства «ІнтерАгро 2017», яка буде проводитися Національним комплексом «Експо-центр України».

Ця подія – найбільший агропромисловий форум, який посідає провідне місце в АПК України як комплекс інноваційних рішень в різних сферах сільського господарства. Виставку організують Міністерство аграрної політики та продовольства України, Українська аграрна конфедерація, Український клуб аграрного бізнесу, Українська академія аграрних наук, Уряд Франції, Міністерство економіки ФРН, посольства Австрії, Аргентини, Нідерландів, Польщі та інші. У виставці братимуть участь понад 500 компаній, у тому числі понад 160 іноземних, із 21 країни світу.

Зважаючи на те, що діяльність центральної та регіональної влади сьогодні спрямована на відродження галузей агропромислового комплексу України, зокрема тваринництва, та забезпечення населення країни якісною продукцією, в рамках виставки планується робота Координаційного центру зі створення спеціальних ринків для товаровиробників сільськогосподарської продукції.

Вам необхідно визначити перелік документів, що забезпечить створення спеціальних ринків для товаровиробників сільськогосподарської продукції та розробити план заходів щодо впровадження в життя зазначеної ідеї.

Джерело: [2].

Завдання 3.

Дайте порівняльну характеристику моделей публічного адміністрування таких країн, як: Великобританія, Франція, Німеччина, Польща, США та Україна, заповнивши табл. 1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика моделей публічного адміністрування в різних країнах

<i>Країни</i>	<i>Особливості</i>	<i>Коментарі</i>
Великобританія		
Франція		
Німеччина		
Польща		
США		
Україна		

Джерело: [1, с.8].

Ситуаційне завдання 3

Робоча група центрального органу виконавчої влади (міської державної адміністрації) взяла участь у засіданні круглого столу з обміну досвідом щодо впровадження інформаційних технологій в органах державної влади.

Учасникам наради було продемонстровано роботу телекомунікаційного центру державного органу, обладнання робочих місць працівників, а також презентовано досвід впровадження та результати реалізації програми «Електронне міністерство».

Вам доручено підготувати перелік необхідних документів для організації впровадження презентованого досвіду роботи та проект доручень керівника органу державної влади структурним підрозділам щодо заходів з реалізації програми інформатизації державного органу.

Джерело: [2].

Завдання 4.

Реформування державної служби в Україні, якому останнім часом багато приділяється уваги як і з боку вищого керівництва держави, так і з боку міжнародних інституцій, вимагає підвищеної уваги до проблем моральності в діяльності керівників і службовців адміністративного апарату всіх рівнів управління. Саме від цього залежить довіра населення до влади і участь громадян у вирішенні суспільно-політичних питань. Враховуючи важливість дотримання моральних цінностей і норм у сфері публічної влади, пропонуємо розв'язати такі ситуації.

Ситуація 1. На сьогоднішній ранок ви для бесіди викликали підлеглого, який часто спізнюється на роботу. Ви за збігом обставин затрималися дома та прийшли на роботу із запізненням. Підлеглий чекає на вас. Як Ви поведете себе?

Ситуація 2. До вас прийшов робітник із проханням відпустити його з роботи на день. Ви питаєте про мету. Виявляється, він хоче використати цей день на пошуки іншого місця роботи. Його звільнення позбавить дуже потрібного і кваліфікованого фахівця. Як би ви відреагували на прохання робітника?

Ситуація 3. Ви проводите нараду. Один із присутніх різко висловився проти вашої пропозиції, мотивуючи свою точку зору турботою про інтереси колективу. В душі Ви не поважаєте цю людину, вважаєте його звичайним «критиканом», поганим працівником. Як Ви будете реагувати?

Джерело: [1, с.15].

Ситуаційне завдання 4

На базі Науково-виробничої корпорації «ПОЛІТЕХ» відбулася установча нарада учасників проекту заснування Українсько-білоруського технопарку. У нараді взяли участь начальники Головних управлінь зовнішньоекономічних зв'язків і міжнародних відносин обласних державних адміністрацій, директора комунальних підприємств «Індустріальний парк», президент ПАТ «ПОЛІТЕХ», начальник фінансово-правового управління департаменту стратегічного розвит-

ку Гомельської області, а також керівники підприємств та вищих навчальних закладів України та Білорусії.

У ході зустрічі учасники проекту обговорили концепцію створення технологічного парку, головною метою якого є формування сприятливого середовища для співпраці вчених і підприємців України та Білорусії з метою комерціалізації наукових розробок, а також створення умов для прискореного розвитку високотехнологічних напрямів виробництва для економічного розвитку країни. Технологічний парк буде спеціалізуватися на впровадженні інноваційних технологій у виробництво енергії та енергозбереження, розвитку авіаційної промисловості і верстатобудування, а також формування інформаційно-комунікаційних технологій.

Вам доручено підготувати перелік необхідних документів для реалізації зазначеного проекту та запропонувати план заходів щодо створення зазначеного технопарку.

Джерело: [2].

Завдання 5.

Дотримання етикету є найважливішою складовою процесу формування ефективного іміджу ділової людини. У зв'язку з цим:

1. Спробуйте охарактеризувати імідж будь якої відомої людини (наприклад, політика) з точки зору:

- зовнішньої складової іміджу (зовнішність, манери, хода, мова, жести, голос, міміка, одяг, зачіска, тобто ступінь володіння базовими етикетними формами і дотримання певного дрес-коду в загальному вигляді);
- внутрішньої складової іміджу (інтелект, спосіб мислення, професіоналізм, цілі та засоби, ерудиція, ідеї й інтереси);
- процесуальної складової іміджу (темперамент, форми спілкування, енергійність та емоційність);
- ядра іміджу (легенда, позиції й установки).

2. Проаналізуйте власний імідж ділової людини за наведеною схемою. Зробіть висновок про відповідність власного іміджу вашому уявленню про ідеальний імідж ділової людини (відповідно до вашої сфери діяльності).

Джерело: [1, с.15–16].

Ситуаційне завдання 5

Як повідомив в ході розширеного засідання Комітету з економічних реформ керівник державного органу влади, у рамках Національного проекту «Чисте місто» в областях України планується побудувати сучасні сміттєпереробні заводи. З поміж різних закордонних технологій з утилізації та переробки твердих побутових відходів, починаючи від спалювання сміття і закінчуючи його переробкою в дизельне паливо, обрана оптимальна технологія переробки сміття за винятком вторинної сировини в газ і електроенергію. Саме такий

підхід дозволить використовувати отримані енергоресурси для потреб територіальних громад без істотного підняття тарифів. Така технологія реальна, апробована часом і успішно працює в столиці Туреччини – Анкарі, яка висловила готовність поділитися цією унікальною технологією. До реалізації проекту залучено Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України, яке робить все, щоб ця технологія знайшла своє втілення і працювала на благо міст України.

Вам доручено підготувати перелік необхідних документів для реалізації зазначеного проекту та запропонувати план заходів щодо його реалізації.

Підготуйте проект розпорядження керівника органу державної влади та розробіть проект заходів щодо вирішення зазначеного питання.

Джерело: [2].

Завдання 6.

Керівники в середньому витрачають п'яту частину свого часу на вирішення різного роду конфліктів. Конфліктологія рекомендує конструктивну модель поведінки керівника, суть якої полягає в тому, щоб привести конфліктуючі сторони до спільного обговорення проблеми. Керівник при цьому:

- виступає в якості організатора діалогу, демонструючи не агресивність намірів, жест доброї волі;
- надає конфліктуючим сторонам можливість спокійно обґрунтувати свої претензії, способи вирішення предмета спору і бажаного кінцевого результату;
- формулює права конфліктуючих сторін, визначає допустимі форми поведінки.

Необхідно відповісти на такі питання, прочитавши два інтерв'ю з генеральними директорами великих підприємств:

1. Чи можна зробити якісь висновки щодо стабільності та успіху в діяльності даних підприємств?

2. Чи можна віднести обох директорів до розряду ефективних і професійно придатних керівників? Обґрунтуйте свої висновки. Вкажіть резерви успіху, які не використовуються ні тим, ні іншим.

3. Як бути, якщо з вами поруч працює людина, яка неприємна вам своїми манерами, зовнішнім виглядом та звичками?

4. Як повинні поводитися підлегли, щоб не провокувати конфлікти зі своїм першим керівником?

5. Які спостереження і висновки ви могли б ще додати до обговорення даних інтерв'ю?

Інтерв'ю з генеральним директором № 1

Питання: Яким чином Ви знаходите вихід із конфліктів всередині Вашого підприємства?

Відповідь: Я не збираюся витрачати час на вирішення конфліктів.

Питання: Як складаються Ваші стосунки з підлеглими?

Відповідь: Я постійно їм кажу, що вони погані працівники; у нас немає кадрів; у мене немає надійних помічників.

Інтерв'ю з генеральним директором № 2

Питання: Чому Ви звільнили свого заступника?

Відповідь: Ви розумієте, він із самого початку мене дуже дратував!

Питання: Чим він вас дратував?

Відповідь: Мене дратувало в ньому все! Якби Ви бачили, як він п'є каву, як розгортає цукерки, як шарудить папірцями! Я його звільнив, нічого не сказавши.

Питання: Хто на Вашому підприємстві, крім Вас, приймає рішення?

Відповідь: Всі рішення приймаю я!

Джерело: [4, с.54].

Ситуаційне завдання 6

Відповідно до Указу Президента України з нагоди 26-ї річниці Незалежності України з 16 до 19 серпня у Національному комплексі «Експоцентр України» відбудеться щорічна загальнодержавна виставкова акція «Барвіста Україна» та Всеукраїнський конкурс-виставка «Кращий вітчизняний товар року».

За умовами Конкурсу товари та послуги підприємств-переможців отримують дипломи і медалі «Кращий вітчизняний товар 2017 року», при цьому у кожній з номінацій нагороди можуть отримати декілька видів продукції від одного або різних підприємств, якщо їх кількість відповідає встановленим вимогам і очікуванням споживачів. Підприємство, яке отримує декілька нагород, відзначається кубком «Кращий вітчизняний виробник 2017 року».

Заступник міністра (заступник голови міської державної адміністрації) дав доручення створити координаційний центр з відбору підприємств та організацій на конкурс. Вам необхідно визначити перелік документів, підготовка яких забезпечить організацію конкурсу у Вашому міністерстві (місцевій державній адміністрації) та розробити план заходів щодо здійснення зазначеного заходу.

Джерело: [2].

Завдання 7.

У практиці зарубіжних країн вважається, що можливість успішного виконання функціональних (посадових) обов'язків обумовлюється:

- 30 % професійною характеристикою спеціаліста (освіта, кваліфікація, питаня для оцінки компетенції фахівця);
- 30 % його особистими якостями;
- 40 % вмінням керівника працювати з людьми.

Ви згодні з цією точкою зору? Обґрунтуйте свою думку. Чи відображає даний підхід вимоги до керівників органів державного управління?

Джерело: [1, с.19].

Ситуаційне завдання 7

Сьогодні є конкретні пропозиції від цілого ряду компаній, що займаються розробкою програмного забезпечення, створенням мікроелектронної техніки і наданням послуг у сфері інформаційно-комунікаційних технологій зі створення в Харкові необхідної інфраструктури для розвитку інноваційної високоприбуткової ІТ-індустрії.

Створення ІТ-парку «Інтелектроніка» планується шляхом передачі в комунальну власність частки майнового комплексу неефективно працюючих державних підприємств. На території комплексу планується зведення дата-центру високого рівня з високошвидкісним підключенням до магістральних каналів зв'язку, інженерно-технічного комплексу гарантованого безперебійного енергопостачання, а також модульного офісного центру для розміщення розробників програмного забезпечення і мікропроцесорних систем.

Вам доручено підготувати перелік необхідних документів для організації взаємодії підприємств і організацій країни з зазначеним ІТ-парком та підготувати проект рішення керівника органу державної влади структурним підрозділом щодо співпраці з розробниками програмного забезпечення у рамках реалізації програми інформатизації країни.

Джерело: [2].

Завдання 8.

Які державні послуги Ви отримували в рамках електронного уряду? Як Ви можете охарактеризувати стадію зрілості електронного уряду при отриманні даної державної послуги? У чому Ви вбачаєте основні проблеми надання державних послуг в електронному вигляді? Аргументуйте свою відповідь.

Джерело: [1, с.19].

Ситуаційне завдання 8

Готується нарада щодо результатів роботи органу державної влади, в якому Ви працюєте. У підготовчих документах зазначено, що обласною державною адміністрацією у 2017 році вживалися заходи щодо безумовного виконання затверджених планів роботи, завдань, визначених актами Президента України та Уряду, державними програмами щодо соціально-економічного розвитку регіонів, реалізації повноважень, визначених Законом України «Про місцеві державні адміністрації». Всі заплановані заходи, що були передбачені планом роботи облдержадміністрації, виконані. Розроблено Програму економічного і соціального розвитку області на 2018 рік, яку затверджено

рішенням обласної ради від 17.06.17 № 1207-V, Стратегію сталого розвитку області до 2020 року, яку затверджено рішенням обласної ради від 23.09.17 № 25-VI. Зазначену Стратегію було обговорено на «круглих столах», які проведені на базі вищих навчальних закладів. В їх роботі взяли участь представники науки, органів влади, громадських організацій, закладів медицини, підприємств.

Підготуйте службову записку начальнику структурного підрозділу з пропозиціями щодо вдосконалення напрямків роботи, визначених Вашою посадовою інструкцією.

Джерело: [2].

Література:

1. *Гавкалова Н.Л.* Публічне адміністрування : практ. завд. до самост. роб. / Н.Л. Гавкалова, А.С. Золенко. – Х. : Вид. Харків. нац. екон. ун-ту ім. С. Кузнеця, 2014. – 24с.
2. *Марушевський Л.* Ситуаційні завдання щодо складання ділових документів [Електронний ресурс] — Систем. Вимоги : Pentium-266 ; 32 MbRAM ; Windows 98/2000/NT/XP. — Web : www.kds.org.ua/article/situatsijni-zavdannya.
3. *Мальшева М.А.* Теория и механизмы современного государственного управления : задан. для самост. раб. студ. / М.А. Мальшева. – СПб. : Отдел оперативной полиграфии НИУ ВШЭ, 2012. – 204с.
4. *Подопрігора М.Г.* Деловая этика : учеб. пособ. / М.Г. Подопрігора – Таганрог : Изд. ТТИ ЮФУ, 2012. – 116с.

ТЕМИ РЕФЕРАТИВ ТА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Базові принципи поведінки представників публічного адміністрування.
2. Види взаємозв'язків у системі публічної адміністрації: підвідомчість, підпорядкованість (підлеглість), підконтрольність, відповідальність.
3. Визначення конфлікту інтересів у публічному адмініструванні.
4. Відповідальність державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.
5. Влада як основний засіб публічного адміністрування.
6. Громадський контроль публічної адміністрації: поняття, нормативно-правове регулювання його здійснення.
7. Діловий та службовий етикет у публічному адмініструванні.
8. Електронні адміністративні послуги та критерії оцінки якості їх надання.
9. Етична інфраструктура публічного адміністрування.
10. Етичні виміри службових взаємовідносин у публічному адмініструванні.

11. Етичні засади взаємодії представників публічного адміністрування і громадян.
12. Етичні кодекси представників публічного адміністрування.
13. Ефективна комунікація, як засіб вирішення міжособистісних конфліктів в публічній адміністрації.
14. Європейські принципи public administration : основна характеристика.
15. Загальна характеристика освіти як об'єкту публічного адміністрування.
16. Загальна характеристика публічного адміністрування в адміністративно-політичній сфері.
17. Законність та відповідальність у державному та публічному управлінні.
18. Засади організації публічної адміністрації: концентрація, деконцентрація, централізація, децентралізація, автономія.
19. Інфокомунікаційна влада в сучасному суспільстві (тенденції глобалізації).
20. Компетенція органів публічної адміністрації.
21. Комунікативна компетентність посадовця в публічній адміністрації.
22. Комунікаційні потоки в системі публічного адміністрування.
23. Конфлікти інтересів у професійній діяльності державних службовців: поняття та шляхи впровадження.
24. Критерії оцінки та вимоги до веб-сайтів органів влади.
25. Організаційна культура та лідерство в публічному адмініструванні.
26. Основні засади комунікацій з громадськістю в публічній адміністрації.
27. Основні засади структурної побудови публічної адміністрації: субординація, координація, реординація, співпраця.
28. Особливості організації публічної служби в країнах ЄС.
29. Поняття та елементи системи органів публічної адміністрації.
30. Поняття та класифікація форм діяльності публічної адміністрації.
31. Правові основи прийняття органами публічної адміністрації нормативних актів.
32. Принципи та норми етичної поведінки державних службовців.
33. Процедури з реалізації контрольно-наглядових повноважень публічної адміністрації.
34. Публічне адміністрування промисловістю і агропромисловим комплексом, що входять до державних і недержавних структур.
35. Публічне адміністрування фінансами та митною справою.
36. Публічне адміністрування: поняття та основні риси.
37. Публічне управління в суспільних об'єднаннях.
38. Публічне управління та регіональна політика.
39. Система органів публічного адміністрування в сфері оборони.
40. Система органів публічного адміністрування у сфері захисту населення.
41. Система органів публічного адміністрування у сфері здоров'я.
42. Система органів публічного адміністрування у сфері науки.
43. Система органів публічної адміністрації.

44. Специфіка культури і етики в публічному адмініструванні.
45. Структура механізму та органів публічного адміністрування.
46. Суб'єкти публічного адміністрування економікою.
47. Територіальна організація публічної адміністрації.
48. Технології вироблення публічної політики.
49. Філософія публічного адміністрування.
50. Форми контролю громадськості за діяльністю публічної адміністрації.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 48. – С. 409.
2. Закон України «Про джерела фінансування органів державної влади» від 20.06.1999 р. №783–XIV // Уряд. кур'єр. – 1999. – № 165.
3. Закон України «Про звернення громадян» від 02.10.96 р. № 393/96–ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – С.256.
4. Закон України «Про інформацію» від 12 жовт. 1992 р. № 2657–XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – С.650.
5. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97–ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – С.170.
6. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квіт. 1999 р. № 586–XIV // Офіц. вісник України. – 1999. – № 18. – С.190.
7. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березня 2011 року № 3166–VI.
8. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» щодо приведення його у відповідність із Конституцією України»//Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 13, ст.223.
9. Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07.04.2011 № 3206–VI (в редакції від 09.08.2015) //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 40, ст.404.
10. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 №1700 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakonl.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>.
11. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон Української РСР від 07 грудня 1984 р.№ 8073–X // ВВР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1123.
12. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651–VI // Верховна Рада України : [офіц. веб-сайт]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651> (11.06.2012).
13. Кримінальний Кодекс України від 1 вересня 2001 р., розділ XIII ст.ст. 305–327. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakonl.rada.gov>.

ua/cgi-bin/laws/main.

14. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – Х. : Фоліо, 1998. – 48с.

Основні джерела

15. Алексеев В.М. Структури публічного управління в Україні: громадівські ради / В.М. Алексеев. – Чернівці : Технодрук, 2014. – 76с.

16. Бакуменко В.Д. Державно-управлінські рішення : навч. посіб. / В.Д. Бакуменко. – К. : ВПЦ АМУ, 2011. – 444с.

17. Бакуменко В.Д. Державне управління : основи теорії, історія та практика : навч. посіб. / В.Д. Бакуменко [та ін.] – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2009. – 394с.

18. Бакуменко В.Д. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посіб. / В.Д. Бакуменко [та ін.] – К. : Вид-во Ліра-К, 2016. – 256с.

19. Євтушенко В.А. Державне та регіональне управління : навч. посіб. / В.А. Євтушенко, Г.В. Євтушенко. – Х. : ХНУ, 2012. – 215с.

20. Мельник А.Ф. Державне управління: підруч. / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський. – К. : Знання, 2009. – 582с.

21. Публічне адміністрування : навч. посіб. / О.М. Ястремська, Л.О. Мажник. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 132с.

22. Регіональне управління : підруч. / за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2014. – 512с.

23. Чернов С.І. Публічне адміністрування : ОКЛ / С.І. Чернов, С.О. Гайдученко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. – Х. : ХНУМГ, 2014. – 97с.

Додаткові джерела

24. Дзюндзюк В.Б. Публічне адміністрування в Україні : навч. посіб. / В.Б. Дзюндзюк [та ін.] – Х. : Вид-во Хар. РІ НАДУ «Магістр» 2011. – 306с.

25. Іванова Т.В. Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу : навч. посіб. / Т.В. Іванова [та ін.] – К. : НАДУ, 2015. – 628с.

26. Іванова Т.В. Державна політика / Іванова Т.В. [та ін.] – К. : Нац. акад. держ. упр., 2014. – 448с.

27. Іванова Т.В. Публічне управління сільськими територіями України : навч. посіб. / Іванова Т.В. [та ін.] – К. : Фенікс, 2016. – 336с.

28. Іванова Т.В. Шляхи формування та розвитку самодостатніх суб'єктів муніципального руху : європейські виміри та орієнтири : монографія / Т.В. Іванова [та ін.] – Миколаїв : Ємельянова Т.В., 2013. – 352с.

29. Іванова Т.В. Управління підприємством на регіональному рівні / Т.В. Іванова Наук. вісн. акад. муніц. упр. : Зб. наук. праць Серія «Економіка» вип.

8/2010 – К. : Акад. муніц. упр., ВПЦ АМУ. – 2010. – С. 42–47.

30. Іванова Т.В. Державне управління сталим екологічним розвитком України та її регіонів в системі раціонального природокористування : теорія, методологія, перспективні напрями : Монографія / Т.В. Іванова – К. : ВПЦ Акад. муніц. упр., 2011. – 405с.

31. Іванова Т.В. Управління розвитком міста : навч. посіб. / Т.В. Іванова [та ін.] – К. : Вид-во нац. акад. держ. упр., 2006. – 389с.

32. Кузнецов А. Концептуальні підходи до формування понятійного апарату в сфері публічного управління / А. Кузнецов // Понятійно-категоріальний апарат публічного управління. – К. : Нац. акад. держ. упр., 2010. – С. 38–43.

33. Чиркин В.Е. Публичное управление: учебн. / В.Е. Чиркин. – М. : Юрист, 2004. – 475с.

Джерела Інтернет

34. <http://www.niss.gov.ua> – Національний інститут стратегічних досліджень.

35. <http://www.president.gov.ua> – сайт Президента України.

36. <http://www.kmu.gov.ua/control/> – сайт Кабінету Міністрів України.

37. <http://www.odesaoda.gov.ua/> – сайт Одеської облдержадміністрації.

38. <http://www.nads.gov.ua/control/uk/index> – сайт Національного агентства України з питань державної служби.

39. <http://www.pravo.org.ua/> – портал Центру політико-правових реформ.

40. <http://i-soc.com.ua/institute/> – портал Інституту соціології Національної академії наук України.

41. <http://www.management.com.ua> – інтернет-портал для управлінців.

42. <http://www.aup.ru/> – адміністративно-управлінський портал.

43. <http://ek-lit.narod.ru/links.htm> – бібліотека економічної та управлінської літератури.